

Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar
FELVÉTELI VIZSGA
2019. július 2.

PONTSZÁM: _____

KÓD: _____

1. Mi a különbség a petrarcai és a shakespeare-i szonett között? 2 pont

A petrarcai szonett jellemzői:

A shakespeare-i szonett jellemzői:

2. Melyik nem illik a sorba? Húzza alá, majd indokolja döntését! 1 pont

Magyar Ugar, Új vizeken járok, Párizs, A halottak élén, Apokrif, Léda, Nyugat, Nagyvárad, A Hortobágy poétája, Csinszka, Új versek.

Indoklás: _____

3. Ki írta? Írja a szerző betűjelét a műcím elé! 2,5 pont

- a. Vörösmarty Mihály
- b. József Attila
- c. Pilinszky János
- d. Tóth Árpád
- e. Babits Mihály
- f. Csokonai Vitéz Mihály
- g. Szirmai Károly
- h. Mándy Iván

- i. Arany János
- j. Janus Pannonius

- *Ősz és tavasz között*
- *Harbach 1944*
- *Búcsú Váradtól*
- *Veszteglő vonatok a sötétben*
- *Konyhafal*
- *Ősszel*
- *Klárisok*
- *A Guttenberg-albumba*
- *Esti sugárkoszorú*
- *Dorottya, vagyis a dámák diadalma a fárságon*

4. Definiálja a következő fogalmakat:

1 pont

epigramma: _____

fikció:

abszurd dráma: _____

5. Feleljen a következő kérdésekre!

6 pont

- a. Kinek melyik regénye játszódik egy katonaiskolában? Milyen az iskola légköre?

- b.** Ki volt Csokonai múzsája a szerelmes versekben? Mit tud ezekről a versekről?
- c.** Milyen szerepe van a napfénynek Albert Camus *Közöny* című regényében?
- d.** Említsen olyan műveket az elmúlt évek tanulmányaiból, ahol a *bűn* motívuma előtérbe került! Fejtse is ki a bűn szerepét!
- e.** Ha felkérnék, hogy egy fiatalok számára készült Csáth-émlékműsor előtt szóljon röviden a közönséghez, hogyan ajánlaná a szerzőt az összegyűlt fiatalok figyelmébe? Mit mondana el feltétlenül róla?

6. Olvassa el Darvasi László *Pálcika...* című könyvének következő szövegét, majd értelmezze néhány mondatban! 2 pont

Lefeküdni, fölkelni

Pálcika nem szeretett lefeküdni.

Pálcika nagyon úúúúúútált fölkelni.

Aludni viszont szeretett.

Tényleg, ki érti ezt?

7. Ki a Szindbád-novellák szerzője? 0,5 pont

8. Olvassa el az alábbi szöveget! 2 pont

Felálltam és fejest ugrottam a vízbe. H. Sz. Dollár mindjárt utánam ugrott, és aztán Pollák is. És kezdődött az egész cirkusz előlről. Felmásztunk a hajókötélen, és mindjárt vissza is ugrottunk a vízbe. Olyanok voltunk, mint a fókák, azokat láttam egyszer az állatkertben így állandóan kimászni a vízből, meg mindjárt visszaugrani. Rea a hajó szélén ült, és még mindig rosszkedvű volt. Az apja, barna bőrű, ősz hajú ember, végigment egyszer a hajón, nem szólt semmit, csak ránk nézett nagy barna senével. Reának kék szeme volt. Ő továbbra is rosszkedvűen ült a hajó szélén, de mi most nem sokat törődtünk vele, isteni fejeseket ugráltunk.

(Részlet Gion Nándor *Engem nem úgy hívnak* c. művéből, Noran Libro Kiadó, 2010)

A szöveg első három mondatából keressen 4 példát az alábbi mássalhangzótörvényekre:

a) zöngésség szerinti részleges hasonulás_____

b) zöngesség szerinti részleges hasonulás _____

c) összeolvadás _____

d) rövidülés _____

9. Keresse ki a fenti Gion-szövegből az összetett szavakat!

1 pont

a) Írja a vonalra őket:

b) Válassza ki a kakukktójást a szavak közül! Írja a szót a vonalra, majd indokolja meg választását!

10. Keressen 1-1 olyan szót a szövegből, amelyekre az alábbi morfémaszerkezet jellemző!

2 pont

a) igekötő-szótó-képző _____

b) szótó _____

11. Minősítse a kiemelt szavakat szófaji és mondatrészi szerepük szerint!

5 pont

	SZÓFAJ	MONDATRÉSZ
Láttam így állandóan kimászni		
A hajó szélén		
Barna szemével		
Ránk nézett		
Fejeseiket ugráltunk		

12. A Gion-szöveg alábbi mondatában a *cirkusz* szót mivel tudná helyettesíteni úgy, hogy a mondat értelme ne változzon? A szót írja a vonalra! 1 pont

És kezdődött az egész cirkusz előről. _____

13. Keressen 3-3 szinonimát az alábbi két szóhoz! 2 pont

a) rosszkedvűen _____

b) hajó _____

14. Húzza alá a helyesen írt szavakat! 2 pont

beíratkozik	beiratkozik
húszas	huszas
tízedik	tizedik
úszoda	uszoda
bújkál	bujkál
hül	hül
előlem	előlem
súg	sug

PONTSZÁM: _____

FELVÉTELI VIZSGA 2019 JÚNIUS

KÓD: _____

15. Mi a különbség a petrarcai és a shakespeare-i szonett között? **2 pont (2x1)**

A petrarcai szonett jellemzői:

A petrarcai szonett **14 soros, két négy- és két háromsoros versszakból áll.** Az eredeti olasz **szonettforma** a vers 14 sorát két részre osztja, az első rész az **oktáv**, a második a **szextett**. **A szonett kötött rímképlete: abba, abba, cdc, dcd.** Nevével ellentétben nem **Petrarca** találmánya, hanem más **reneszánsz** költőké. **Petrarca Daloskönyvében szonettek is találhatók, Petrarca múzsája Laura.** A petrarcai *szonett* jambikus lejtésű, általában 11 szótagból álló (hatodfeles) sorokból építkezik. Minden helyes válasz elfogadható, a kiemelt részek fontosak.

A shakespeare-i szonett jellemzői:

Az angol szonett 14 sorból áll, a versszakok felosztása és a szokásos rímképlet eltérnek az olasz formától. Shakespeare 154 szonettet írt, főként Szabó Lőrinc fordította, rá hatott. Shakespeare-nél az alapforma: a b a b c d c d e f e f g g. Minden helyes válasz elfogadható.

16. Melyik nem illik a sorba? Húzza alá, majd indokolja döntését! **1 pont (2x0,5)**

Magyar Ugar, Új vizeken járok, Párizs, A halottak élén, Apokrif, Léda, Nyugat, Nagyvárad, A Hortobágy poétája, Csinszka, Új versek.

Indoklás: Az Apokrif Pilinszky János verse, a többi Adyra vonatkozó adat stb.

17. Ki írta? Írja a szerző betűjelét a műcím elé! 2,5 pont

(10, 9 jó válaszáért 2,5 pont; 8, 7, 6 jó válaszáért 2 pont; 5, 4 jó válaszáért 1 pont; 3, 2, 1 jó válaszáért 0 pont)

- k. Vörösmarty Mihály
- l. József Attila
- m. Pilinszky János
- n. Tóth Árpád
- o. Babits Mihály
- p. Csokonai Vitéz Mihály
- q. Szirmai Károly
- r. Mándy Iván
- s. Arany János
- t. Janus Pannonius

- *Ősz és tavasz között e*
- *Harbach 1944c*
- *Búcsú Váradtólj*
- *Vesztglő vonatok a sötétbeng*
- *Konyhafalh*
- *Ősszei*
- *Klárásokb*
- *A Guttenberg-albumbaa*
- *Esti sugárkoszorúd*
- *Dorottya, vagyis a dámák diadalma a fárságonf*

18. 1 pont

(3 jó válaszáért 1 pont, 2 jó válaszáért 0,5 pont, 1 jó válaszáért 0 pont)

Definiálja a következő fogalmakat:

epigramma: Lírai műfaj, rövid, előkészítő szakasz + csattanó, feliratból vagy sírfeliratból ered, hagyományos versformája a disztichon stb.

fikció: Képzelet, elképzelés, kitalálás, fikció és metafikció a posztmodern irodalomban stb.

abszurd dráma: Új szemléletű drámai irodalom a második világháború után (Ionesco: A kopasz énekesnő, S. Beckett: Godot-ra várva): cselekményhiány, kopár színterek, sajátos dialógusok stb.

19. Feleljen a következő kérdésekre!**6 pont**

- f. Kinek melyik regénye játszódik egy katonaiskolában? Milyen az iskola légköre?

Ottlik Géza. Iskola a határon. A hierarchia szerepe, a szabályok betartása, a szabályszegő növendékek büntetése stb. **0,5 pont**

- g. Ki volt Csokonai múzsája a szerelmes versekben? Mit tud ezekről a versekről?

Vajda Júlia, vagyis Lilla. Lilla megnevezése is elég. Utalhatnak konkrét versekre, a reményre, a be nem teljesült szerelemre, a műfajokra stb. **1 pont**

- h. Milyen szerepe van a napfénynek Albert Camus *Közöny* című regényében?

Kiemelkedő motívum, amely mindvégig jelen van, de leginkább a gyilkosság kapcsán jut kiemelkedő szerephez. Az abszurd léttel áll összefüggésben, ezt az ápolónő fogalmazza meg stb.

1,5 pont

- i. Említsen olyan műveket az elmúlt évek tanulmányaiból, ahol a *bűn* motívuma előtérbe került! Fejtse is ki a bűn szerepét!

A felvételizők saját olvasmányaikból is meríthetnek. Pl. Jókai Mór: Az arany ember, Franz Kafka: A per, Madách Imre: Az ember tragédiája, Katona József: Bánk bán, Arany János balladái, Móricz Zsigmond: Barbárok, Csáth Géza novellái, Kosztolányi Dezső: Fürdés stb. Tömören utaljanak a bűn típusára! **1,5 pont**

- j. Ha felkérnék, hogy egy fiatalok számára készült Csáth-élműsor előtt szóljon röviden a közönséghez, hogyan ajánlaná a szerzőt az összegyűlt fiatalok figyelmébe? Mit mondana el feltétlenül róla?

Kreatív megoldást várunk. Legyen jelen az ajánlás gesztusa és néhány konkrét, Csáthra vonatkozó adat! **1,5 pont**

20. Olvassa el Darvasi László *Pálcika...* című könyvének következő szövegét, majd értelmezze néhány mondatban! **2 pont (részpont is adható)**

Lefeküdni, fölkelni

Pálcika nem szeretett lefeküdni.

Pálcika nagyon úúúúúútált fölkelni.

Aludni viszont szeretett.

Tényleg, ki érti ezt?

Minden kreatív interpretáció elfogadható: A befejező sor éppen a megértést kérdőjelezi meg. Kiemelhető a monotonitás, a kezdet és a vég az emberi létben. Fontos az alvás sokrétű értelmezése, az utálat nyelvi kifejezése stb. Egyáltalán ki lehet Pálcika?

7. Ki a Szindbád-novellák szerzője? **0,5 pont**
KRÚDY GYULA
-

8. a)b) Sz. Dollár, aztán, c) mindjárt, d)felálltam 2 pont (4x0,5)

9. 1 pont (2x0,5)

a) *hajókötel, állatkert, rosszkedvű*

b) *rosszkedvű* – ez a szó melléknév, míg a másik kettő főnév

10. a) pl. kimászni, visszaugrani 2 pont (2x1)
 b) kék, cirkusz, hajó

11. 5 pont (10x0,5)

	SZÓFAJ	MONDATRÉSZ
Láttam (...) így állandóan kimászni	Névmás	(mód)határozó
A hajó szélén	Főnév	birtokos jelző
Barna szemével	Főnév	Eszközhatározó
Rank nézett	Névmás	Helyhatározó
Fejese ket ugráltunk	Főnév	Tárgy

12. ugrálás, fejesugrás, szórakozás, buli 1 pont
 13. a) búsan, bánatosan, kedvtelenül, szomorúan, boldogtalanul stb. 2 pont(2x1)
 b) bárka, csónak, tutaj, ladik stb.

14. 2 pont (8x0,25)

beíratkozik	<u>beiratkozik</u>
<u>húszas</u>	huszas
tízedik	<u>tizedik</u>
úszoda	<u>uszoda</u>
bújkál	<u>bujkál</u>
<u>húl</u>	hül
<u>előlem</u>	előlem
<u>súg</u>	sug